

Προτάσεις Ε. Γ. Στεφάνου για την ουσιαστική μετατροπή της Σχολής Θετικών Επιστημών (Σ.Θ.Ε.) σε Σχολή Θετικών και Τεχνολογικών Επιστημών (Σ.ΘΕ.Τ.Ε.)

Έχει γίνει αποδεκτό από τα περισσότερα μέλη της Σ.Θ.Ε. ότι η Σχολή χρειάζεται μία ώθηση μέσω της ανανέωσης και των ερευνητικών αλλά και των διδακτικών της δραστηριοτήτων. Η ανανέωση αυτή θα συνεισφέρει, πιστεύω, σημαντικά στην προσέλκυση αξιόλογων νέων επιστημόνων που δραστηριοποιούνται σε νέα επιστημονικά και τεχνολογικά πεδία αλλά και θα βοηθήσει το Παν/μιο Κρήτης στη περαιτέρω ποιοτική αναβάθμιση του. Προφανώς στον επερχόμενο αλλά και ορατό πλέον ανταγωνισμό μεταξύ Παν/μίων για την προσέλκυση φοιτητών που θα επιδιώκουν την απόκτηση πτυχίου με αντίκρισμα στην αγορά εργασίας η ανανέωση των προγραμμάτων σπουδών της Σχολής θα παίζει ένα καθοριστικό ρόλο. Αυτό επίσης που πρέπει και είναι σημαντικό να προλάβουμε, είναι να συντηρούμε Τμήματα με τη σημερινή τους μορφή που ενώ μπορεί να είναι ελκυστικά στο ερευνητικό και μεταπτυχιακό πεδίο, δεν θα είναι ελκυστικά όσο και υψηλή να είναι η ποιότητά τους στο πεδίο των προπτυχιακών σπουδών. Δυστυχώς τέτοια παραδείγματα υπάρχουν σε χώρες πιο ανεπτυγμένες από την Ελλάδα όπου τα κλασικά Τμήματα των Θετικών Επιστημών λόγω του χαμηλού ενδιαφέροντος που επιδεικνύουν προς αυτά οι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, λειτουργούν μόνο σε μεταπτυχιακό επίπεδο και παρέχουν διδακτικές υπηρεσίες σε προπτυχιακό επίπεδο σε άλλα Τμήματα.

Η παρακάτω πρόταση δεν στοχεύει στη δημιουργία Πολυτεχνικής Σχολής (Π. Σ.) στο Παν/μιο Κρήτης. Η δημιουργία μίας Π. Σ. Θα προσκρούσει σε «πολιτικά» και άλλα προβλήματα. Επίσης δεν πιστεύω ότι από μόνη της πλέον η ύπαρξη Πολυτεχνικής Σχολής καθιστά ένα Παν/μιο ελκυστικότερο από άλλα. Πιστεύω ότι μάλλον τα προγράμματα σπουδών και η ποιότητα των πτυχιούχων (αντίκρισμα πτυχίου) είναι τα στοιχεία που θα κάνουν την Σχολή μας ελκυστική στο μέλλον.

Η πρόταση αυτή επίσης δεν έχει ως στόχο την άκρα εξειδίκευση σε συγκεκριμένα επιστημονικά και τεχνολογικά πεδία. Τουναντίον έχει ως στόχο τη δημιουργία πτυχιούχων με διευρυμένες γνώσεις και πιο ανοικτούς επιστημονικούς ορίζοντες. Στοχεύει στην ουσιαστική μετατροπή της Σ.Θ.Ε. σε Σ.ΘΕ.Τ.Ε., που θεσμικά ως διαδικασία τουλάχιστον έχει αρχίσει. Επίσης τα προτεινόμενα μπορούν επιτευχθούν χωρίς την προϋπόθεση σημαντικών και εν πολλοίς απαγορευτικών θεσμικών αλλαγών. Πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχει το νομικό καθεστώς που επιτρέπει τη δημιουργία **διατμηματικών προγραμμάτων σπουδών** (Ν. 2640, 98, ΦΕΚ 206) με ξεχωριστό μηχανογραφικό δελτίο εισαγωγής και συγκεκριμένο πτυχίο. Η Σχολή μας έχει διακριθεί σε πολλά επιστημονικά πεδία που είναι σήμερα, και θα είναι στο μέλλον, πεδία αιχμής. Πιστεύω ότι η δημιουργία διατμηματικών προγραμμάτων σπουδών με αντικείμενο τα επιστημονικά και τεχνολογικά πεδία αιχμής είναι κάτι που η Σχολή μας μπορεί να πραγματοποιήσει για το γενικότερο όφελος του Παν/μίου.

Το περίγραμμα της πρότασης τίθεται κατ' αρχήν προς ενημέρωση στα μέλη της Σ.Θ.Ε., και στις Πρυτανικές Αρχές του Ιδρύματος με την έκκληση για κριτική και αντιπροτάσεις ή προτάσεις εμπλουτισμού της επί της ουσίας. Πρέπει επίσης να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο των επερχόμενων αλλαγών για την Παιδεία., όπου τα Παν/μια θα πρέπει να εμφανιστούν με αντιπροτάσεις ή εναλλακτικές προτάσεις προς το ΥΠΕΠΘ (π.χ. «μαστεροποίηση» των πτυχίων των Πολυτεχνικών Σχολών).

Σύντομο Περίγραμμα

Μπορούν να δημιουργηθούν 4 Δέσμες σπουδών η Διατμηματικά Προγράμματα Σπουδών (ενδεικτικοί τίτλοι που αντιστοιχούν σε Τμήματα Σχολής Θετικών και Τεχνολογικών Επιστημών):

- 1) **Δέσμη Βιολογικών, Μοριακών Επιστημών και Βιοτεχνολογίας:**
Βιολογία, Χημεία, Πιθανοί τίτλοι διατμηματικών πτυχίων:
Βιοτεχνολογία ή Βιοχημική Μηχανική & Επιστήμες και Μηχανική Περιβάλλοντος.

- 2) **Δέσμη Φυσικών Επιστημών και Μηχανικής Υλικών:**
Φυσική, Χημεία (Θετικές Επιστήμες) και Επιστήμη και Τεχνολογία Υλικών. Πιθανός τίτλος διατμηματικού πτυχίου: **Επιστήμη και Τεχνολογία (με προοπτική την αλλαγή σε Μηχανική) Υλικών**
- 3) **Δέσμη Πληροφορικής και Μηχανικής Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Τηλεπικοινωνιών:**
Πληροφορική, Φυσική, Βιολογία και Εφαρμοσμένα Μαθηματικά (Θετικές Επιστήμες). Πιθανοί τίτλοι διατμηματικών πτυχίων: **Μηχανική Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Τηλεπικοινωνιών & Βιοπληροφορική.**
- 4) **Δέσμη Μαθηματικών και Εφαρμοσμένων Μαθηματικών:**
Μαθηματικά, Εφαρμοσμένα Μαθηματικά και Πληροφορική. Πιθανός τίτλος διατμηματικού πτυχίου: **Επιχειρησιακά και Οικονομικά Μαθηματικά.**
- 5) Δημιουργείται και **παιδαγωγική κατεύθυνση**, όπου μετά την πρώτη διετία σε κάθε κύκλο, η δεύτερη διετία εκτός των εξειδικευμένων μαθημάτων περιέχει στο πρόγραμμα σπουδών και ειδικά παιδαγωγικά μαθήματα. Οι πτυχιούχοι της κατεύθυνσης αυτής (π.χ. με τον τίτλο του πτυχίου του Τμήματος με τη προσθήκη «Παιδαγωγική Καστεύθυνση») είναι αυτοί που θα στελεχώσουν την δευτεροβάθμια εκπαίδευση στις Θετικές και Τεχνολογικές Επιστήμες.

I) Η κάθε Δέσμη έχει κοινό μηχανογραφικό για την εισαγωγή στο ΑΕΙ.

II) Τα μαθήματα είναι κοινά για τους φοιτητές της κάθε δέσμης τα δύο πρώτα χρόνια. Τα προγράμματα σπουδών περιέχουν κατά τον διετή κύκλο σπουδών μαθήματα και της θετικής και τεχνολογικής κατεύθυνσης. Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται μόνο από τους καθηγητές του Τμήματος που θεραπεύει το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο. Τα συμμετέχοντα, στο Διατμηματικό Πρόγραμμα, Τμήματα προκηρύσσουν θέσεις ΔΕΠ για την κάλυψη αναγκών του Διατμηματικού Προγράμματος. Προφανώς διαθέτουν από κοινού τους χώρους (ερευνητικούς και διδακτικούς).

III) Μετά τον πρώτο διετή κύκλο σπουδών οι φοιτητές ακολουθούν ένα δεύτερο κύκλο σπουδών 3ετή που τους δίνει το Δίπλωμα Προχωρημένων Σπουδών στις Τεχνολογικές Επιστήμες ή 2ετή που τους δίνει το Πτυχίο Θετικών Επιστημών. Αυτό όμως στο μέλλον επίκειται σε αλλαγές σε συνάρτηση με τη συνολικότερη πολιτική της Ε.Ε. και τις δικές μας απόψεις και σχεδιασμό.

IV) Ο αριθμός των φοιτητών ορίζεται και για τον πρώτο (Εισαγωγικές Εξετάσεις) και για τον δεύτερο κύκλο (Προεδρικά Διατάγματα, αποφάσεις ΥΠΕΠΘ μετά από εισήγηση του ΑΕΙ) της κάθε κατεύθυνσης.

V) Οι φοιτητές μπορούν να ακολουθήσουν τον ένα ή τον άλλο κύκλο ανάλογα με τη προτίμησή τους και προφανώς αν είναι περισσότεροι από τον προβλεπόμενο αριθμό (για την κατεύθυνση Τεχνολογικών ή των Θετικών Επιστημών) ανάλογα με τη βαθμολογία τους και τον χρόνο φοίτησης (π.χ. φοιτητές που τηρούν προϋποθέσεις αντίστοιχες του «Βραβείου Δρεττάκη», δηλαδή ελάχιστο χρόνο φοίτησης υψηλότερη δυνατή βαθμολογία).

VI) Οι σπουδές διαφοροποιούνται στο δεύτερο κύκλο ως προς το αντικείμενο και το περιεχόμενο των μαθημάτων.

VII) Τα πτυχία, διπλώματα και τα μεταπτυχιακά φέρουν τον τίτλο του κάθε Τμήματος ή του Διατμηματικού Προγράμματος και του επιστημονικού πεδίου. Πτυχιούχοι της κατεύθυνσης Θετικών Επιστημών (π.χ. Χημεία, Βιολογία ή Πληροφορική) μπορούν να πάρουν και το Δίπλωμα των Τεχνολογικών Επιστημών μετά από δύο χρόνια σπουδών στην αντίστοιχη κατεύθυνση (π.χ. Βιοχημική Μηχανική ή Μηχανικού Πληροφορικής).

VIII) Πτυχιούχοι της κατεύθυνσης Θετικών Επιστημών μπορούν μετά από εξετάσεις να παρακολουθήσουν μεταπτυχιακά προγράμματα της κατεύθυνσης Τεχνολογικών Επιστημών και αντιστρόφως.

Όπως ανέφερα και προηγουμένως οι τίτλοι είναι ενδεικτικοί. Πιστεύω όμως ότι περικλείουν τα επιστημονικά πεδία που διαγράφονται ως τα πλέον ενεργά και υποσχόμενα στο μέλλον (Βιοτεχνολογία, Βιοπληροφορική, Τεχνολογία Υλικών, κ.α.)

Πιστεύω επίσης ότι κάτω από τα σημερινά δεδομένα (βραδύτητα προκήρυξης θέσεων ΔΕΠ και ΕΤΕΠ, στενότητα χώρων, απομάκρυνση της σύντομης ανέγερσης κτηρίων για τα νέα Τμήματα, κλπ.) η επεξεργασία αυτών των προτάσεων μπορεί να βοηθήσει το Παν/μιο και να ανανεωθεί αλλά και να λειτουργήσει με κανόνες ποιότητας.

Είμαι διατεθειμένος να παρουσιάσω τις προτάσεις (και να τις συζητήσω) στις Γ.Σ. των Τμημάτων της Σχολής αν οι Πρόεδροι και τα Μέλη του Δ.Ε.Π. κρίνουν ότι αυτό είναι πιο αποτελεσματικό από τη παρουσίαση σε μία Γ.Σ. της Σχολής.

Ηράκλειο 6/9/2001
Ε. Γ. Στεφάνου
Κοσμήτωρ ΣΘΕΤΕ